

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Cyfrowa rewolucja jest zjawiskiem, które obejmuje wiele sfer ludzkiego życia. Wykorzystanie nowoczesnych technologii polegających na tworzeniu i przesyłaniu danych pozwala na udoskonalanie podróży, w szczególności w ruchu drogowym. W ramach działań Unii Europejskiej kładziony jest nacisk, by dane generowane maszynowo, które powstają m.in. na pokładzie samochodu, wykorzystywać do budowy inteligentnego ekosystemu, w którym zarówno pojazdy jak i infrastruktura drogowa będą się ze sobą komunikowały. Osiągnięcie takiego stanu pozwoliłoby na zwiększenie bezpieczeństwa podróży, poprawę jej komfortu oraz zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko. Tak zwana „inteligentna mobilność” umożliwiłaby wprowadzenie autonomicznych samochodów w ruchu drogowym oraz powstanie wielu nowych usług związanych z takim sposobem podróżowania. Jednakże, aby ten cel osiągnąć, należy stworzyć ramy prawne dla możliwie szerokiej wymiany danych pokładowych, które pochodzą z czujników, kontrolerów i mikrokomputerów podłączonych do sieci telekomunikacyjnych pojazdów, a których wymiana jest niezbędna do osiągnięcia inteligentnej mobilności.

Wstępne badania pokazują, że prawne ramy dla wymiany danych pokładowych, które są w przeważającej mierze danymi nieosobowymi, są bardzo fragmentaryczne i nie stanowią spójnego uregulowania tego zagadnienia. Wskazać także należy, że dane, które krążą w cyfrowym krwioobieg samochodów, są dostępne głównie dla producenta samochodu. Ze względu na stosowane protokoły komunikacji i interfejsy tylko niewielka część takich danych jest dostępna dla podmiotów trzecich (np. dane diagnostyczne dla mechaników samochodowych). Istnieje wątpliwość, czy takie dane mogą być przedmiotem praw wyłącznych – tj. czy mogą być chronione w ramach prawa autorskiego, ochrony baz danych czy tajemnicy przedsiębiorstwa. Podnoszone są również argumenty, że ograniczenie dostępu do danych może być szkodliwe dla rynkowej konkurencji. Dane mogą być bowiem konieczne dla podmiotów gospodarczych, aby wejść na rynek i zaoferować usługi, które bazują na danych. Równie ważne są kwestie na styku z prawem ochrony danych osobowych – dane, które dotyczą osoby fizycznej podlegają szczególnym regulacjom prawnym. Poza problemami dotyczącymi specyficznej natury danych, jako przedmiotu niematerialnego, istnieją też problemy natury technicznej. Współpraca między różnymi podmiotami w zakresie transportu musi odbywać się przy uzgodnieniu wspólnych standardów komunikacyjnych, pozwalających na osiągnięcie kompatybilności wszystkich urządzeń, które mają ze sobą wymieniać się danymi. W zakresie powyższych obszarów pewne działania ustawodawcze zostały już podjęte, zarówno na poziomie niektórych państw członkowskich (np. Francji), jak i na poziomie prawa UE.

Mając na uwadze zasygnalizowane wyżej problemy, niniejszy projekt ma na celu uporządkowanie dotychczasowych badań przez ustalenie zakresu przepisów mających zastosowanie do danych pokładowych i ich wzajemnej relacji między sobą, a przez to przyczynienie się do rozwoju ram prawnych zarządzania danymi generowanymi maszynowo na terenie Unii Europejskiej. Zaproponowane badania będą polegać w szczególności na analizie fragmentarycznych regulacji w państwach członkowskich oraz w prawie unijnym oraz badaniu ich relacji z prawami własności intelektualnej, regułami konkurencji oraz zasadami na Jednolitym Rynku Cyfrowym. Praktyki wymiany danych w środowisku ruchu drogowego zostaną umieszczone w rozpoznanym kontekście prawnym, co pozwoli na wyciągnięcie wniosków wobec dalszego regulowania wymiany danych pokładowych. Przyczyni się to do zmniejszenia niepewności prawnej, ryzyka rozbieżności w podejściu regulacyjnym na terenie UE i pozwoli na budowanie spójnego systemu prawnego, stojącego w zgodzie z wartościami Jednolitego Rynku Cyfrowego i wspierającego powstawanie „inteligentnej mobilności”.